

SIGMOND ISTVÁN

Lecsó az egész, Uram

Épelméjű ember nem fél az ablaktól. Nem a rámára gondolok, hanem az ablak-szemre. Ráma-ügyben még nem tudtam kiötleni egy bombabiztos tételt, noha előbb-utóbb erre is szükség lehet, amennyiben ezek után is bizonyítanom kellene, hogy nem bomlott meg bennem az összhang. A fejtegetést máris abbahagynám, ha nem volna előttem világos, hogy a befogadók nagy többsége visszafejlődött a kórkorszakbeliek bambaságának színvonalára. Hogy miért fejlődött vissza, ez most nem téma, de ha időt tudok szakítani rá, egyszer elmagyarázom nektek, hogy miért vagytok csököttebbek mint egy öregedő hulla. Hogy miért éppen öregedő, egyelőre ez sem téma, előljáróban csak annyit, hogy éppen ez van kéznél. Nem bírok követni, ugye? Nem csodálkozom. Jól figyeljetelek, csökkötkéim: épelméjű ember nem fél az ablaktól – én nem félek az ablaktól – én épelméjű vagyok. Hangsúlyozom, hogy az ablakszemről van szó, amelyen ha kinézek, mindig egy csóré vénasszonyt látok. A rámáról meséltem? A rámával az a helyzet, hogy nem lehet kilátni rajta. Megpróbáltam egészen közel hajolni hozzá, szememet szinte belepréseltem a fába, de a képek elég homályosak, azazhogy mintha egyfolytában remegnének, akárha szemtengely-ferdüléssel szemmel próbálnám szemügyre venni őket, noha egyébként olyan tisztán látok, hogy a hulla cipőjén is meg tudom számlálni a porszemeket. És természetesen mindennap megszámlalom. Ez nemcsak a leltár szempontjából fontos, de a látóidegek formában tartását is biztosítja. Közben egy fantasztikus dologra jöttem rá: a faltól sem félek. Pedig elég sokan vannak. Lehet, hogy hihetetlennek tűnik, de négy fal van. Hogy miért építettek éppen négyet, és miért húzták fel őket körém, ezt sem tudtam még megfejtetni, de egyszer ez is kiderül. Általában mindent ki lehet deríteni. Csak azt nem lehet kideríteni, ami nem létezik. Például sosem fogom megtudni, hogy félek-e a villanykörtétől. Merthogy nincs villanykörte. Villanydrót viszont van. Attól egyáltalán nem félek, noha egyetlenegy szót sem váltottunk még egymással. Általában hallgatag dolgok vesznek körül. Ezek vagy megmakacsolták magukat, vagy nem tudnak beszélni. Ez a jelenség is sokat foglalkoztatott. Egy ideig megpróbáltam szóba elegyedni a körülöttem levő dolgokkal, az egyik fal például – amelyik különösen rokonszenvesnek tűnt, miután naphosszat simogattam eredménytelenül, s amelynek egy szép őszi délután elkezdtem duruzsolgatni, becézgettem, ajnároztam – ez a degenerált, lapos állat is megátalkodottan hallgatott.

Most visszatérek az ablakhoz. Nem gondolatban térek vissza, hanem lábbal. Gondolatban nem térhetnék vissza, mert az eddig elmondottak nem voltak a mostani gondolataim. Mindezeket sokkal előbb, valamikor a régmúltban gondoltam végig, most csak annyi történt, hogy taláalomra visszafordítottam a lapokat, s megálltam annál a valamikori gondolatnál, hogy nem félek az ablaktól. Persze azt is megtehetem, hogy mielőtt visszatérek az ablakhoz, taláalomra tovább lapozok. No lássuk:

Az akasztott ember a villanydróton lóg alá. A szoba közepén. Nem lehet tudni, hogy mióta lóg itt, de hogy lóg, az faktum. Hogy miért nem vettem észre eddig? Sosem mentem át a szoba közepén, rendszerint ugyanis a fal mellett szoktam körözni. Mondtam már, hogy négy fal van? Négy fal van. A délre eső fal a kedvencem. Mindig innen indulok el. Saroktól a sarokig nyolc lépés. Mindig nyolc lépés. Végigmegeyek

a fal mellett, s amikor megérkezem a keleti fal sarkához, megállok egy kicsit pihenni. Nézem a hulla lábát, de rendszerint azon töprengök, hogy meddig nézzem a hulla lábát. Túlzás volna azt állítani, hogy nézzük egymást. Én nézem őt, ő lóg. Ez csak kezdetben volt számomra különös, később rájöttem arra, hogy mindenkinek megvan a dolga. Az ő dolga az, hogy lógjon. Nekem sokkal több dolgom van. Most például az volna a dolgom, hogy beforduljak a sarkon, azazhogy egy szabályos balra át után elinduljak a keleti fal mentén. Ez mindig gondot okoz, mert ezen a falon van az ablak. Tudom, hogy ki fogok nézni rajta, és azt is tudom, hogy megint ott lesz a csóré vénasszony. De ez a látvány már a jelenben van, a valamikori gondolat lapján csak odáig jutottam el, hogy sosem mentem át a szoba közepén. Mert ha átmentem volna, beleütköztem volna a hullába. No, itt álljunk meg egy szóra. Mélyen utálok a dolgot, de megint csak magyarázkodni kell. Szóval: csak az ablaknál szoktam felemelni a fejem, a fal melletti körözés közben mindig a lábamat nézem. A lábamon nincs semmi. Ha valamikor volt rajta valami, akkor lekopott. Annyira lekopott, hogy tulajdonképpen semmi sincs a lábamon. Ezt nézem. Ezt a semmit. Élményszerű látvány, nem tudok betelni vele. Egyszer csak megszólalt a hulla.

Az ember életében vannak olyan pillanatok, amelyeket személyesen Isten ad neki kölcsön. A vezérbika ilyenkor lesz nyuszi, a hóhér kezét csókol az elítéltnék, az államelnök belezokog a mikrofonba, s én? Én, kérem szépen, kimondom életem legnagyobb titkát, hogy meghatározta gondolataimat, tetteimet, mondhatnám azt is, hogy léte-met: imádok egy féllábú nőt. Azért imádok egy féllábú nőt... Kész. Isten máris visszavette a pillanatot, az államelnök tovább üvölt a félig-meddig leharapott mikrofonba, a hóhér belerúg az elítéltebe, a vezérbika udvariasan meghágja nagymamit, én meg tovább hallgatom a talányos hullát. Elég nyugós volt, legalábbis a hangjáról így ítélt meg. Nem értettem, hogy mit mondott, de azt rögtön megállapítottam, hogy civil életében fizikai munkát végezhetett, s ezeknek nincs ínycukor a felakasztott állapot. Felakasztani csak az értelmiségieket volna szabad, ezeknek mennyei élvezet ez a pozitúra, végleg visszavonulhatnak önmagukba, hogy szellemi onániával töltsék az időt. Vissza, vissza, vissza... Ezt nem értem. Valahogy az az érzésem, hogy ezt nem én mondtam. Az akasztott ember szeretne visszamenni valahova, ezek a csüngő alakok olyan fejlett gondolatátviteli technikával rendelkeznek, hogy velem mondatják ki a saját gondolataikat. Viszont a cipője nubukból van. Hosszan nézegettem, hogy tényleg nubukból van-e, aztán úgy döntöttem, hogy lehúzó a cipőjét. Nem mintha megérdemelt volna egy ilyen drága lábbelit, de érzésem szerint a hullának egyáltalán nincs szüksége már cipőre, sőt, azaz éppen ellenkezőleg, cipő nélkül könnyebben zajlik az aszalódási folyamat, és egyébként is, nekem egyáltalán nem volt cipőm. Sem a lábamon, sem a szekrényben, sem az ajtó mögött. Ha azt mondom, hogy nem volt ajtó, senki sem fogja elhinni. Persze engem egyáltalán nem érdekel, hogy ki hisz, ki nem hisz, miben hisz, meddig hisz, mennyiért hisz, menjetek mind a francba. Nem akarok tetszeni nektek. Édes jó anyátoknak sem akarok tetszeni. Senkinek sem akarok tetszeni. Én csak ennek a hullának akarok tetszeni, hogy adja ide a cipőjét. Nem értitek? Itt tényleg nem értitek, hogy miről van szó? Jól van, csökkentkéim, akkor megmondom nektek az igazat: hamis az az állítás, hogy csak azt nem lehet kideríteni, ami nem létezik. A létező megfejthetetlen. Ami nem létezik, azt olyan gyönyörűen kerül lehet járni, ahogy én körözök most a hullám körül. Még nem mertem az arcába nézni, mert attól félek, hogy előbb-utóbb beszélgetésbe elegyedünk, és akkor fuccs a nubukcipőnek, fuccs mindennek. Maradna a gondolatátvitel. Csakhogy ki lenne a befogadó? Ti volnátok

azok, akik még azt sem hiszitek, hogy nincs elmúlás? No, akkor kimondom: szekrény sem volt. Semmi sem volt. Csak én voltam, négy fal, egy ablak, egy villanydrót, rajta egy lógó hulla. Éppen aszalódott. Na, mondom, add ide, apám drága, a cipődet!

Jolánkának combtőből hiányzott a jobb lába, a bal lábával viszont igen kecsesen tudott lépkedni. Azazhogy nem is lépkedett, inkább szöcskeszerűen, ugrálva haladt, lévén hogy sem mankóval, sem bottal nem segítette magát. Egyik kezével megkapaszkodott a kerítésben, aztán ügyesen szökött egyet, újra megkapaszkodott a kerítésben, és megint csak szökött egyet. Ez a módszer igen eredményesnek mutatkozott a kerítés végéig, olyannyira, hogy az utcai járókelők kimondottan kedvtelve követték a légies jelenséget, aki nemcsak tündöklő szépsége miatt tűnt légiesnek, hanem mert körülbelül ugyanannyi időt töltött a levegőben, mint a földön. Meg kell állapítanom viszont, hogy a tömeges rokonszenvnek semmi köze sincs az örök élethez. Erre akkor derült fény, amikor Jolánka elérkezett a kerítés végéhez. A bámeszködők mindegyikének sürgős dolga akadt, sietve széledtek szerteszét, én viszont türelmetlenül vártam ezt a pillanatot, amikor Jolánka végre háromkézlábra ereszkedik. És ilyenkor mindig elállt a lélegzetem, mert előbukkant a Jolánka csonkjára kötött piros masni. A csonk önmagában semmiféle érzetet nem keltett bennem, rendes kis csonk volt, mint a csonkok általában. Jolánka arcán harmatosan szűzies volt a mosoly, a piros masniból pedig mámorító hangulat áradt.

Főbíró úr, kérem, távol áll tőlem a gondolat, hogy a legkisebb mértékben is el-
lentmondjak a vizsgálóbíró úr következtetéseinek, miszerint a közszemérem elleni
bűncselekmény már akkor megfogant volna bennem, amikor eszelős kitartással, nap
mint nap felajzva követtem Jolánka testének ingerlő vonaglását a kerítés utáni szaka-
szon. Engedtessek megjegyezmem, hogy a vizsgálóbíró úr egy közönséges, hétköznapi
lator szemszögéből próbálta kielemezni a vizsgálat tárgyát képező objektumnak, neve-
zetesen Jolánka ingerlően hullámzó fenekének felzaklató, bűnös gondolatokra felbujtó
hatását. Ami az ingerlést illeti, készséggel elismerem mint lelki tényezőt, de ennek
semmi köze sem volt az állítólag elkövetett közszemérem elleni bűncselekményhez,
kizárólag érzelmi billentyűket ütött le, s a felbujtásból is csak annyi igaz, hogy a Jo-
lánka csonkján díszelgő piros masni megigézett, és magához vonzott. Elismerem, hogy
e vonzalom cselekvésre készítetett. Egy szép őszi délután kicsinosítottam magam, tiszta
inget, zoknit és gatyát öltöttem magamra, és elolvastam néhány passzust Mózes III.
Könyvéből, hogy miképpen testileg, azonképpen lelkileg is felkészülve induljak
utamra. A biblikus szöveg ekképpen hangzott: „Ha valamely férfiúnak magfolyása tá-
mad, az ő folyása tisztátalan... Akár folytonos az ő magfolyása, akár megreked testében
ez a folyás, tisztátalanság ez ő nála.” Szeretem a világos beszédet, Főbíró úr, kérem, en-
nél közérthetőbben soha senki nem szólott hozzám, noha csak közvetve szereztem tu-
domást az intelemről, mindezeket ugyanis eredetileg az Úr Mózesnek mondta és
Áronnak, abból a célból, hogy alkalomadtán közvetítsék a fiúknak. Nekem nem vol-
tak ilyen természetű gondjaim, én csak a Jolánka aranyos kis csonkján díszelgő piros
masnit szerettem volna megsimogatni, de für alle Falle dupla gatyát öltöttem magamra,
hogy ne jöjjen zavarba, ha zarándoklás közben netalán belémállna ez a biblikus nyava-
lya. Vissza, vissza, vissza...

Főbíró úr, kérem, ezt ne tessék bevenni a jegyzőkönyvbe, a nubukcipős hulla
szólt meg ismét, valahogy elindult a távoljövőből, átvándorolt a jövőn, befészkelte
magát a jelenbe, továbbment a múlt felé, ahol beleszólt a vallomásomba, de még ez sem

volt elég neki, elérkezett a régmúltba, ahol arra ragadtatta magát, hogy megszólított engem vagy azt a szerencsétlen magfolyásos Áront, vagy csak önmagát nógatja valamilyen talányos visszatérésre, nos, akkor én egyebet nem tehetek, lehúszom a nubukcipőt puffadt lábáról. Ahhoz, hogy a hullához érjek, húsz-harminc évet kell hogy ugorjak csupán, mármint a duplagatyás jelenettől számítva, s máris itt vagyok újra, a saját jelenemben, az ajtó nélküli szoba meghittsége vesz körül, négy fal, köztük a kedvencem, a délre néző, no és a csóré vénasszony a szemközti ház egyik ablakkeretében, és természetesen a húséges hulla.

Mondtam, hogy a délre néző falnál szoktam rostokolni? Azért választottam ezt a helyet, mert innen nézve csak a szemben levő falat látom, mást semmit. Egyszóval nincs kilátás. A semmire való rálátás viszont közömbösíteni tudja az összes evilági hívságokat. Mármint a hullát és a csóré vénasszonyt. Nem kell csodálkozni, csökkentéim, hogy szeretem az északra néző falat. Tulajdonképpen pontosan annyira szeretem, mint a délre nézőt. Talán egy csöppecskét jobban is. A délre néző fal ugyanis a megnyugvást jelenti számomra (félek, hogy a megnyugvásnak is van valami köze az evilági hívságokhoz, s ha ez a feltételezés beigazolódik, rohanhatok új falat keresni, hogy néha-néha tiszta maradhassak, földi örömeiktől megtisztult. Ehhez viszont meg kellene hogy szabaduljak önmagamtól, vagyis ki kellene hogy lépjek önmagamból, csakhogy hova a jó francba lépjek ki? Tele van mocsokkal minden, verbén áztatott csecsemőkkel és spermába fulladt ringyókkal, síró parasztok mohát zabálnak az erdőszélen, látok egy kiszúrt szemet, ahogy messzire fröccsen belőle..... jaj, atyámfiai, testvéreim, mondjátok, hogy hagyjam abba ezt a zárójelet, csak előbb a látomásokat, igen, üzzétek ki belőlem a látomásokat, imádkozunk. Te benned bíztunk eleitől... Nem igaz, ez sem igaz, rohadtak vagytok mind, éces buzik, gennyes sebek fészkelnek szívetek közepén, adjátok vissza nekem Jolánkát, azt a fél lábon szökdécselő, könnyes szemű szentet, a patyolattiszta szüzet, a világkurvát, azt a nagy darab valagot, csúszómászó hernyót, adok érte, adok érte, jaj, mit adjak érte?) Végre. Sikerült becsukni a zárójelet. A hulla aszaltan hallgat. Csökkentéim, óriási szerencsések van, hogy a félkör alakú zárójelek közötti térben nem csapott ki belőlem a láva, a niagarám éppen csak csörgedezett, s még a trópusi forgószélek is máshol tájfunozták ki magukat. Nézem a falat. Az északra nézőt. A déliből megnyugvás áramlik, meleg, andalító, csendes halleluja. Az északi a semmi álarcát viseli, de ha mögéje nézel, ott rejtőzködik a világ. No, nézd a huncut kurvát! El akarja hitetni velem, hogy az elmúlás törvényei a világot sem kímélik, noha a kockaarcot benépesítik a hajszálerek a rendezetlenség szabályai szerint. Ha sokáig nézed, előbb-utóbb felfedezed a világ sorsvonalát, ha akarod, félkör alakú zárójelet, de lehet egy egyszerű hasadás a falon. Hosszú, vég nélküli menetelés. Nézheted leszegett nyakú kobrának, de lehet csak egy tűnékeny holdfogyatkozás. A házasságvonalak is jól kivehetőek. A világ kétszer ment férjhez, először a hullához, másodsor hozzám. A hullával: ásó, kapa, nos, ez nem sikerült igazán, se ásó nem volt, se kapa, a hulla most itt lóg, szerepét befejezte, s nagy a gyanúm, hogy vastapsot sem kapott. A világ feslett szajhaként az ölembe röpönt, így lett másodsor is ara. Ez a frigy is véges lesz, úgy hiszem. Már ósidők óta nézem a csóré vénasszonyt, még mindig integet. De egyszer lehanyatlík a karja, fonnyadt emlőit leszakítják a szélek, arca darabokra hull, teste elmállik, szétfoszlik, egysejtű lesz ő is, mint a teremtés hajnalán az istenek.

Gondolkoztam, hogy csöngessek-e, de hogy nem volt kulcsra zárva a bejárati ajtó, felesleges lett volna megzavarni a háziakat. Beléptem az előszobába, levettem a felöltőmet, az előszobai tükörben megigazítottam a homlokomba kunkorodó hajtincse-

ket, aztán óvatosan benyitottam a lakásba vezető ajtón. Furcsának találtam, hogy az előszobából egyenesen a fürdőszobába lehetett csak belépni, az ilyesmi nincs jó hatással egy vendégre. Igaz, hogy engem nem lehet besorolni a meghívott vendégek kategóriájába, látogatásom nem jelentett egyszerű udvariassági gesztust, azazhogy nem jellemző rá semmiféle közömbös kötelességteljesítés, kalapgyűrögetés, az állandó hülyegyerek-vigyor, amit időnként felvált a heherészés, engem senki sem hívott meg, senki sem vár, senki sem vezet be, én azért jöttem, mert a Jolánka aranyos kis csonkját díszítő piros masni vonzaskörébe kerültem, engem a masni megigézett, megbolondított, mondhatnám azt is, hogy megőrjített, továbbá elfogadott és magához hívott, és én nem jöttem félszeg vendégnek, hanem hogy lázas csókokkal borítsam el ezt a kétfele kunkorodó, feltehetőleg illatos és bársonyos és beszédes és bohókás masnicskát, mozdulataimban nyoma sincs semmiféle határozatlanságnak, tudatos vagyok és határozott, csak a pulzusom követi szaporábban a lelkemben megnőtt hevület növekvő ritmusát, egyébként tisztelt tudó vagyok és szerény, mint aki elkötelezte magát egy tartós szerelem oltárán, engem már nem lehet elvakítani, elkápráztatni és elámítani, ezen a folyamaton már túl vagyok, engem elvakított, elkápráztatott és elámított a piros masnicska, ahogy kecsesen és bájos finomsággal rákunkorodik Jolánka levágott lábának rövidre szabott csonkjára.

Lelkemben a tünemény képével belépek az előszoba utáni helyiségbe, és az első tartalmas látvány, amely a szemembe szökken, a véce kagylója s az oldalt rozsdásodó lánc, amit azért talált ki a homo génius, hogy ürülékét a lánc közvetett segítségével eltiüntesse a föld alatt. A gyerek zsíros kenyerét nem szokták bepakolni a Biblia lapjaiba, a menyasszony nem szokott maszturbálni az esküvői szertartás alatt, a műtőorvos nem szokott beleflegmázni betege nyitott hasába, kétezer-nyolcszáz ilyen és ehhez hasonló szabály ketrecében fogadtuk el hallgatólagosan a földi létet, azt már nem is részletezem, hogy Jolánka fürdőszobáját nem látták el szellőzőberendezéssel, s ez a tényező igen-csak érezhető volt odabent, sőt már az előszobában is, majd az egyetlen szobában, melyet hálószoba gyanánt használtak éjszaka, nappalnak nappal, de mindez részletkérdésé zsugorodott, amikor a délutáni szürkületben megpillantottam az alvó Jolánkát, ahogy karját szétárva aludta délutáni álmát a széles kereveten, száját nyitva felejtette egy csöppeckét, egyetlen lába édes kis domborműnek látszott a takaró alatt, minden megvolt, mindent számbavettem, csak a masnicska bohókázott velem, bújócskát játszott a szentem, most ő volt a hunyó, a kis huncutka, és milyen ügyesen csinálta, tette magát, hogy nem tudja, hogy én tudom, hol rejtőzködik, és hogy örültünk volna mindketten, ha egy hirtelen mozdulattal megmarkoltam volna Jolánka csonkját és belehahotáztam volna masnicskám kunkorodó fülecskéibe. Csakhogy én úriember vagyok és betartom a kétezer-nyolcszáz előírást, mert a tízparancsolat csak esszencia, nem tartalmazhat olyan intelmet például, hogy: „Alvó nő csonkját ne szorítsd magadhoz. Én vagyok az Úr.”

Jolánkát emberségből kötöttem ki. Vélekedésem szerint ugyanis kárt tehetett volna önmagában, ha netalán úgy alakul a programja, hogy felébred, álmosan körülnéz, s mielőtt torokköszörülő ásitással honorálná saját boldogságérzetét, megpillantana maga mellett. Ilyenkor egy nő iszonyú gyorsasággal elkezd kalimpálni, s ez könnyen válhat önvészélyes ténykedéssé, igen célszerű tehát időben kikötni. Szerencsére mindig hordok magamnál különféle hurkocskákat, cukorspárgát, bilincs formájú szíjakat, sosem lehet tudni, mikor van szükség ilyesmire. És lám. A kikötésben ugyan nincsenek tapasztalataim, de az eredményért nem kellene szégyenkezniem. Jolánka meg sem mozdult, tovább aludta délutáni álmát.

Az alvó ember látványa igencsak álmosító, különösen, ha hosszan nézed az elágyult arcot, a párnába süppedt fejet, az apró kis pófékeléseket, az időnkénti cuppogást, nos, úgy döntöttem, hogy én is lefekszem egy kicsikét. Körülnéztem, hogy van-e még fekvőhely a szobában, de ilyen nem lévén, végigfeküdtem a nő mellett. Éppen csak behunytam a szemem, az álom szelének még csak arra volt ideje, hogy enyhén megcirógassa az arcomat, amikor arra riadtam fel, hogy Jolánka kitágult pupillájú szemekkel mered reám, miközben torkából hörgésszerű hangok csuklanak elő. Kétezer-nyolcszáz: „Amikor egy nő felébred, ne hörögjön. Én vagyok az Úr.” Arról nem is beszélve, hogy engem is felébresztett, pedig a délutáni szunyára nekem is van némi jogom, az ember ott szunyál, ahol elfogja a szunya, ez egy elementáris jog. A kecskét sem büntetik meg, ha pergőtűzként preckel ki belőle az ürülék, mikor ütöttek pofon egy tehenet, ha végigfosta a falu főutcáját, az üzekedő macskákat sem zárták rács mögé soha, nos, én lemondtam a nyilvános üzekedésről, nem toloom le a nadrágomat egyetlen főutcán sem, de a szunya az szent. Miután Jolánkát imigyen megbíráltam, rögtön védelmére is kelek, ugyanis nagyon rövid ideig hörgött, talán csak másodpercekig, amíg szemrevételezte a látványt, mármint az én látványomat, s még arra sem volt ideje, hogy kellő alaposággal feldolgozza ezt a mozdulatlanságában is cselekményesnek számító életszeletkét, arról nem is beszélve, hogy szellemi felkészültségében, azaz a logikus gondolkodás, a filozófia, az esztétika és a lélektan tárgykörében fellelhető hiátusok képtelenné tették arra, hogy oksági összefüggést lásson az én látványos emberségem és a csuklóimra szoruló bilincsek között. Ilyenformán még arra sem volt ideje, hogy szemügyre vegye decens öltözékemet (fehér ing, nyakkendő), szóval éppen csak rám meredt, és rögtön elájult. Iszonyom van az olyan helyzetektől, amikor alternatíva elé állít az élet, most is például döntenem kellett, hogy hagyjam ájult állapotban a nőt, vagy ébresszem fel. Először az előbbi változat mellett döntöttem, hogy szunyókáljon még egy kicsit, lám, emberszeretetem újabb bizonyítéka: saját elmaradt szunyámról végleg lemondok, s a rám eső részt átadom neki, hátha ettől béke költözik a lelkébe. Csakhogy felmerült egy olyan tényező, amely döntésem megváltoztatására készítetett. Jolánkának ugyanis felakadt a szeme, hogy egész pontos legyen, nagyon felakadt a szeme, s úgy véltem, hogy ilyen körülmények között a délutáni szieszta elementáris örömei némi örömmel párosulva nem biztosíthatják maradéktalanul a szervezet energiataralékainak feltöltődését. Viszont a felélesztéshez szükséges sóborszesz nem áll rendelkezésemre, így a közismertebb népies megoldást választottam. Csakhogy egy pofon nem mutatkozott elégségesnek, ezzel szemben pontos számadatot közölhetek: Jolánka a huszonnegyedik üteg után nyitotta ki a szemét. Némi aggodalomra adott okot merev nézése, valamint lefittyedt szája. Ebben az állapotban az arcán megszokott szűzies báj mintha nem lett volna kimondottan evidens. Az arca maga viszont tele volt étellel, különösen a bal arcán virítottak a piros foltocskák. Merev nézése, eltorzult ajka, s különösen felemás kinézése, azaz a piros foltok aránytalan megoszlása arra készítetett, hogy a jobb arcára is kimérjem a huszonnegyvet. Csakhogy időközben újra elájult. Nem kapkodtam el a dolgot, nem estem pánikba, hanem ügyes mozdulatokkal ciklandozni kezdtem az ájultan heverő nőt. Tudomásom szerint a hónalj és a combok belső vonulata különösen érzékeny az ilyen jellegű ingerlésre, amely normális körülmények között bizsergő, fintorra, nevetésre készítő érzést kelt a kísérleti alanyban. Némileg zavaróan hatott az a tényező, hogy Jolánkának csak egy combja volt, tehát amíg a hónaljakat sikerült mindkét mutatóujjam igénybevitelével egyazon időben ingerelni, a combok esetében le kellett mondanom a párhuzamosság elvéről, a jelek

mégis biztatóak voltak, a test mintha meg-megvonaglott volna, de a jótékony bizsergés-fintor-nevetés elmaradt. Kénytelen voltam kijátszani az utolsó kártyát. A gyögmasszázshoz ugyan nem értek, de az ébresztőmasszázshoz érzek magamban némi tehetséget. Szeméremézetem erősen tiltakozott Jolánka testének lemeztelenítésekor, de sikerre csak akkor számíthattam, ha a tervbe vett nyomkodást, ütögetést, dögönyözést, gyúrást közvetlenül a test felületére alkalmazom. A hálóinget nem tudtam levenni Jolánkáról, de arra vigyáztam, hogy szépen szakítsam ketté a halványlila anyagot, az eső délutánok igen alkalmasak lesznek – unaloműző gyanánt is – a kettéhasított hálóingek egybeillesztésére. Jolánkának hűvös volt a hasa és enyhén domború, az első objektum állaga tehát, ami a kezembe akadt, ideális feltételeket teremtett sikerrel kecsgetető munkámhoz. Egy ideig egyforma ritmusban csipkedtem a hasát, aztán megpróbáltam a kínai ősgyógyászat tapasztalataira emlékezve mélyen belevájkálni a húsába, végül arra a következtetésre jutottam, hogy az ébresztőmasszázs a meglepetésszerű mozdulatokon alapszik, így minden aprópó nélkül hirtelen rácsaptam a csípőjére, csavartam egyet az orrán, megmütyürészttem a mellbimbóját, meleget leheltem a köldökébe, beleharaptam a vállába, de hogy elmaradt az eredmény, előlről kezdtem mindent, újabb és újabb ötleteim támadtak; már úgy téptem combján a húst, hogy féltem, kiszakítok belőle egy maroknyit, lapockájába belevájtam a körmömet, nyomkodtam a szemét, fülébe ordítottam, a lábujjait szoptam (csak öt volt), mindhiába. A jóságnak, az emberségnek is megvannak a határai. A lelkemet is kitettem Jolánkáért, nincs az a képzett szanitéc, ápolónő vagy orvosprofesszor, aki ne nézett volna elismerően lihegő számra, csapzott hajamra, verítékben fürdő testemre. Amikor már végleg feladtam a harcot, megláttam Jolánka dús, fekete szőrzetét. Fesűszerűen belemélyesztettem ujjaimat a szőrcsomóba, s utolsó erőmet összeszedve, hirtelen ökölbe rántottam a kezemet. Jolánka először szügyön rúgott, aztán megpróbálta letépni a fületem, közben nyolc-tíz centiméternyire teljes testhosszban felemelkedett a lepedőről, miközben velőtrázó sikolyt hallatott, s már-már kivájt a szememet, amikor kénytelen voltam kézzel ráütni a lábikrájára, ennek igencsak megnyugtató hatása volt, olyan csendes lett tőle, mint egy tébécés nyuszi. Amikor újra erőt gyűjtött, egyetlen mozdulattal elszakította a csuklójára feszülő köteleket, kidobta magát az ágyból, s háromkézlábra ereszkedve elkezdett szökdécselni az asztal körül. És szűkölt. Ezt végképp nem érttem. Miért szűkölt Jolánka? Nem bántotta senki, feküdtem az ágyon, két karomat fejem alá tettem, hogy jobban ráláthassak a nőre. És ráláttam. És összeszorult a szívem. És agyonvágott a felfedezés: Jolánka csonkjáról hiányzott a masni.

– Hova tetted a masnicskámat, te hülye kurva? – bömböltem le az ágyról.

Jolánka abba hagyta a szűkölést, felemelkedett, meztelen hasán összefogta kettéhasított hálóingét, szelíden rám nézett, és azt mondta:

– Hogy hívják magát?

Fojtott volna meg a saját köldökzsinórom, csapott volna agyon a villám, szakadt volna be alattam a tó jege, óriás húsórlókban lettem volna massza, nyúvek rágtak volna le csontig, csak ne értem volna meg ezt a mai napot soha: belémdöglött egy torzó. Tombol a derű csököttkéim egén, farsangi táncra perdül a finnyás gyülekezet, oh, hogy beleokádnék vigyorgó pófátokba; imádkozzatok, hogy ne nyissak ki egy újabb zárójelet. Harsonák bömbölésének hangzavarában el tudnám viselni, hogy nincs kezem. Még a fülemben sem dobol a vér, meztelen talpam csoszogását sem hallani, fejemet a falhoz döntetem, de nem hallszik semmi, vélt bűneimért csendre ítélték hóhéraim. Feláldozom a hullá nubukcipőjén a porszemeket, az nem lehet, hogy elvegyék

a levegőtől a sisterséghez való jogot, mély lélegzetet veszek és megcélzom a nap mint nap leltárba vett por-katonákat, de a levegő néma marad, az antiloppá nemesedett borjúbőrt tovább díszítik a porszemek. Nem haragszom a csendre, csak belerokkanok a felfedezésbe: a csend kevesebb mint a semmi. És ebben a semmiben nézem a semmit: szemügyre vehető és mégsem létező kezemet, ezt az öt ujjban végződő mesterművet, amely úgy halad át a nubukcipőn, mint a levegőn. A hulla bokája sem akadály, nadrágját, alsó lábszárát is hiába próbálom marokra fogni, pedig nem látomás ez a csüngő hulla, valóságosan itt lóg közepén. A cipő az övé marad. Lehet, hogy nem is létezem? Vagy semmi sincsen, csak én magam vagyok? Nincs szemközti fal, azaz egyáltalán nincsenek falak, szoba sincs, jelen sincs, semmi sincs? Csak a gondolat repdes ég és föld között? De ha nincs ég sem, föld sem, nincs hang, szín, tér és idő, nincs nubukcipő, nincs bűn és nincs kegyelem, Áron sem volt magfolyásos, mert nem is létezett, nincs történelem, csók és szántogató paraszt, értitek, csökkentéim, hogy akkor gondolat sincs, nem volt és nem is lesz soha? Na, most jól figyeljetelek: egyszer csak felhangzott egy hosszú, keserves vinnyogás. Először azt hittem, hogy a kozmosznyi semmibe visszatérnek a teremtés hangjai, aztán rájöttem, hogy a hangokat egyedül csak én hallhattam, én, akit azzal büntettek, hogy őrizzem a végtelen semmiben a semmit, s azért hallhattam csak én, mert én vagyok a hosszú, keserves vinnyogás. Amit ti láttok, éreztek, hallotok, az élet, a halál, a gyereksírás és a mezei virág – mind-mind látomás. Tulajdonképpen nincs több dimenzió. Csak én vagyok. És lehet, hogy még léteznek a gondolatban megfogant semmi, ami teljesen egyenrangú a semmiben megfogant gondolat. Ezek viszont ti vagytok, csökkentéim. Gud báj.

Mélyen tisztelt Főbíró úr! Az egyik felfolyamodásomban igen nagy hibát követtem el, amikor abbeli véleményemnek adtam hangot, miszerint az igen tisztelt bíróság részrehajlásának vagyok az áldozata, s ebből kifolyólag Önt a lovak szarával tettem egyenrangúvá. A lovak szarát ezennel visszavonom, ugyanis Önt semmiképpen sem lehetne egyenrangúvá tenni a lovak szarával, sem de facto, sem de jure. Ha arra a következtetésre jutottam, hogy Ön de facto egyenrangú a lovak szarával, bizonyítanom kellett volna, hogy Ön tulajdonképpen nem tekinthető emberi közösségünk egyik komponensének, hanem írj és mondd: ürülék, azaz valakinek vagy valaminek a szervezetében lejátszódó processzusnak, nevezetesen az emésztésnek a bélcsatornából kiürülő végterméke. Ön viszont még elvont értelemben sem tekinthető ürüléknek, mert ürülékről csak a magasabb rendű szervezetek esetében beszélhetünk, s amíg a ló magasabb rendű szervezet, a jogszolgáltatás csak szeretne az lenni. Ön de jure sem tekinthető a lovak szarának, mert egyetlen jogszabály sem mondja ki tételesen, hogy Főbíró úr egyenrangú volna a lovak szarával, itt ugyanis a szóban forgó tényezők (egyfelől Ön, másfelől a lovak szara) testi és lelki felépítésének egyezése volna az alapfeltétel. Ha eltekintenénk a formai kérdésektől, mármint a tényezők testi (anyagi) felépítésétől, meglepődve tapasztalhatnánk bizonyos rokonjellegzetességeket, például a tényezők darabos mivoltának, valamint szagfejlesztő képességének egyezéseit, viszont a lelki-szellemi aspektusok esetében homlokegyenest ellenkező előjelű a képlet, mert amíg Főbíró úr részrehajló is tud lenni, a lovak szara csak a lovak szara, részrehajlás nélkül.

Távol áll tőlem a szándék, hogy ezek alapján felállítsak valamiféle minőségi hierarchiát, amelyben Ön, tisztelt Főbíró úr, a tisztas második helyre pályázhatna, de a tényeket nem lehet letagadni. Ön igazságtalanul kedvezett valakinek az én rovásomra, azaz elfogultan „viszonyult” valakinek a javára, és ez a valaki nem más, mint egy községes rendőri hatóság, amely a közszemérmert és a közérkölcst sértő megnyilvánu-

lásokat üldözi. Ön fejet hajtott az erkölcsrendészet nevezetű elavult intézmény égbekiáltóan hamis megállapításai előtt, amennyiben egyetértett úgynevezett bűncselekményem jogi besorolásával, azaz amikor közszemérem elleni büntettnék minősítette azt a tényt, hogy fényes nappal, a nagy nyilvánosság előtt a vádlott, azaz jelen felfolyamodás szerzője négykézlábra ereszkedett a háromkézlábra kényszerült Jolánka mögött, s miközben imígyen haladtunk a biciklizőknek fenntartott járdaszegélyen, fejemet beillesztettem az előttem mászó hölgy lába közé. Lehet, hogy akadémikuskodásnak tűnik, de a „közé” – mint a történetes helyviszonyait kifejező helyhatározó – hamis megfogalmazás, ugyanis legalább két dolog által határolt helyet feltételez, s tekintettel arra, hogy Jolánka mindössze egyetlenegy lábbal rendelkezik... Lám, egy jelentéktelen határozószó használata vagy téves használata befolyásolhat minősítést, triviálissá tehet egy szentképet, megváltoztathatja az élet menetét... Na jó, szentkép? Most ez a bajotok? Vegyétek tudomásul, hogy nekem saját Megváltóm van. Itt lóg középen. És igenis, szentkép. Mert ha az a rendőr álló helyzetben rögzítette volna a képet, amikor a háromkézlábra ereszkedett Jolánkát átölelve, egyetlen lábán nyugtattam volna egyetlen fejem, s nem akkor bukkanat volna fel, amikor éppen előrevonszoltuk magunkat a járdaszegélyen, némileg összenőtt állapotban, azt mondhatta volna magában, hogy nicsak, Laokoón és neje koldulnak. S hogy nincs nemesebb cselekedet az alamiznaosztásnál, s hogy a rendőr is szeret az Úr kegyeiben maradni, nosza, odahajított volna nekünk egy petákot. Hogy ezért a repedt sarkú, kurva anyjába küldtem volna, az kétezer-nyolcszáz. És ezért kaptam volna két pofont a helyszínen és egy seggberúgást a rendőrségen. És ámen. Így viszont jött a közszemérem, a közerkölcs, az orvosszakértők és a hulla. És a csóré vénasszony és a légnemű nubukcipő. És a szemem, amelyik lát, és a fülem, amelyik hall, és a kezem, amelyik... Fal. Falak. Simák, rücskösek, hallgatagok, beszédek. Héj, élet, élet, élet, élet, ez aztán... Még mindig nem merek a Megváltó arcára nézni. Még mindig nem merek.

Ülök a hokedlin. A vaskályha mellett. A szekrény zöld. Nem talál a kék lámpaernyővel és a sárga függönyökkel. De nekem mindegy. Ez nem az én lakásom. Ez a Jolánkáé. Az én lakásomban nem zöld a szekrény és nem kék a lámpaernyő. A függönyöm viszont éppen ilyen sárga. Na jó.

Nyolc órakor ültem ide, most kilenc óra van. Nincs hideg, nincs meleg, a hőmérséklet éppen megfelelő. A fény is. Noha egyetlenegy villanykörte ég középen, kitűnően látok. A fürdőszobából sem kanyarognak ide a szagok, két becsukott ajtón és a szobán keresztül nem tudnak betörni a konyhába. Az a szagállomány, amely átszivárgott a fürdőszobából a szobába vezető ajtó résein, lecsapódik a padlóra, az ágyneműre, a szekrényre. És Jolánkára.

Fél tíz. Ülök a hokedlin. Egyedül. Nemcsak a hokedlin vagyok egyedül, hanem úgy általánosságban is egyedül tartózkodom a konyhában. A konyha térfogatával kapcsolatban volna egy-két megjegyzésem, esetleg kifogásom, de erre nem akarok sokat gondolni, mert ha arra a következtetésre jutnék, hogy a helyiség méretei meghaladják a szokványos konyhaméreteket, tériszonyom támadna, amiből arra a hibás következtetésre lehetne jutni, hogy ez a szédüléssel járó szorongás kóros idegállapotból ered, s noha szédülni szédülök egy kicsikét, nem tagadhatom le a szorongást sem, de ez nem ered kóros idegállapotból, hanem csak egyszerű, hétköznapi, szokványos, közismert bizonytalanságérzetből, amely lehet kínos is, nyomasztó is, különösen, ha éhségből fakad; még rosszabb volna a helyzet, ha netalán arra a következtetésre jutnék, hogy igen szűk a tér, mert akkor a klausztrófia nyomna agyon, s ez egy olyan nyavalya, hogy

hol a kolerás anyjában van ez a... Jön! Jön! Jön! Csikorog az ajtó. Mármint a konyhaajtó. Nem nézek oda, tíz óra elmúlt, miért néznék oda, nincs a szememnek dolga arrafelé, én csak itt ülök, üldögélek a hokedlin, elemezgetem a szorongásomat és számolom a lépéseket. Egy lépés, szotty, egy lépés, szotty, egy lépés, szotty, na, még hány lépés, szotty, na, még hány lépés, szotty, aztán csak szotty, szotty, szotty. És csend. Rózsabokorban jöttem a viláááááááágra... Csak magamban. Vállamat előrejelem, fejem lekonyul, két karomat mozdulatlanul csüngetem magam előtt. Hátha azt hiszi... Nem hiszi. Ha azt hinné, jönne, rázna, visítna. De nem. Ő csak ugribugri a kályhához, ugribugri a szekrényhez, ugribugri az asztalhoz. És vissza, és megint, és újra. Kanál pöccen a tányér aljához. Ez a kedvenc muzsikám. Ott van állandóan a fülemben. Felézek. Eszik. Jól eszik. Sokat eszik. Még mindig eszik. Tulajdonképpen állandóan eszik. Már tíz perce eszik. Nézem a kiürült tányért. Ő is nézi a kiürült tányért. Itt mindenki a kiürült tányért nézi. A hangulat békés. Aztán szotty, szotty, szotty, és vége a napnak. Csikorog az ajtó. Mármint a konyhaajtó. Nemcsak akkor csikorog, amikor kijön valaki, akkor is csikorog, amikor bemegy valaki. Azaz bárki. Ha én mennék be, nekem is csikorogna. Csakhogy én nem megyek be. Ülök a hokedlin. Tíz óra harminc perc. Számolok százig. Addig biztosan visszajön. Eszébe fog jutni, hogy valamit elfelejtett. A vacsorát. Mármint az én vacsorámat. Ha nem jön vissza, bekenem a falakat dzsemmel. Leszakítom a lámpaernyőt, kimegyek vele az utcára és minden ötödik embernek a fejéhez verem. A központi autóbusz-megállóban fogok üzekedni, és a fürdőkádból bevezetem a vizet az ágyába. Rákötök egy patkányt a szomszédék tarka macskájának a farkára, levizelek egy vak koldust és piros lámpákat teszek a templomajtókra. Írok egy novellát és közzéteszem. Nemsokára száznál vagyok. Persze számolhatok ezerig is. Ha addig nem jön ki, lilára verem, mielőtt feltrancsíroznám. Húszt kilóból szappant csinálók, harmincat kiárusítok. Áramot vezeték az aggmenház kerítésébe, és a román parlamentben elszavalom a Talpramagyart. Éjfél van. Százhetvennyolcezer-kétszázhetvenkettő... Százhetvennyolcezer-kétszázhetvenhárom.... Százhetvennyolcezer-kétszázhetvennégy.....

Valami fekete van fölöttem. És tömör. A lábam körül világosság. Három lábat látok. Kettő horizontális a konyhapadlóval, egy vertikális. És szotty, szotty. Kimászom a kemence alól. Jolánka helyet mutat az asztalnál. Piros abroszon két mélytányér.

– Köménymagos leves – mondja.

Ez egy másik hokedli. Ez egy tányér, benne gőzölgő leves. Szemben velem Jolánka. Ez egy kanál. Ez a szám. És én soha nem fogok más nőre nézni, de egész életemben csak köménymagos levest fogok enni, reggel, délben, este. Elteszek télire csalamádét, és nem vizelek csak egyszer egy nap, hogy állandóan Jolánka mellett lehessenek. Meggyőzőm a vakokat, hogy mindenki vak, és kimegyek a kertbe csillagot számolni, ha Jolánka maszturbálni akar. Rózsaszírommal szórom be a budi ülőkéjét, és konfirmálok, vagy bérmálok, vagy konfirmálok is, bérmálok is. Megtanulok harminc szerelmes verset, hogy minden reggel egy-egy szavallattal ébresszem, és ha elásott aranyat találnék a kertben, beszolgáltatam a Nemzeti Banknak. Szerzek szenteltvizet, s azzal mosom meg reggelenként az ő orcáját, és csak akkor szeretkezek vele, amikor finom csettintgetéssel jelzi, hogy kéjsóvár érzetek matarásszák az ingerküszöbét.

– Szereti a lecsót? – kérdezi bársonyosan, hamisan, huncutul; csak integetni tudok némán, csukott szájjal, szemem tüzelt; ragyogott, fénylett, de nem hasonlított csillagocskákhoz, hanem két fekete svábbogárhoz, ahogy lassan moccanva követték a lecsó útját a lábasból a tányéromba.

Ó, te lecsó, sosem tudtam felfogni, hogy miért létezel. Ki fogom okádni a belem, valakinek beszélni kellene az emésztőmirigyeimmel, mert ezek a megátalkodott, bambá állatok nem fognak nedveket termelni, amikor meglátják ezt a vegetáriánus zagyvaléket. Öt meritőkanál moslék. A vályúmra hajolok, s tömöm magamba a szétmállott, szétfőtt licsi-locsit, közben meredt szemmel figyelem, ahogy a nyálkás hagyma gyűlölködve ölelkezik a tök-krumpli-vinetta hármassal, öreg paprika aggastyán paradicsommal vonaglik le a torkomon, háborog bennem az öt meritőkanálba trottyant konyhakertészet. Elvégeztetett. Édes istenem, ez a szuka lecsót adott nekem. Ez a riherongy lotyó. A korcs szajha. Megétegetett a lecsójával.

Ülök a hokedlin. Az enyémen. A vaskályha mellett. Nézek. Azaz néznék. Magamba néznék, de most nagyon messze vagyok magamtól. Ha szigorú szemmel szüggerrálnám a lecsómat, talán békében maradna odabent. Szédülök? Vagy csak mozog valami? Jolánka libben ide, libben oda, amoda, hosszú pongyolája szétnyílik, tánc van. Egy lábon. És bocsásd meg a mi vétkeinket... És ne vigy minket a kísértésbe... És szabadíts meg a gonosztól... Csárdásozik. Felugrik, visszahuppan. Döng alatta a konyhapadló. Jujujujuju: visong. Valamilyen érzetek nagy léptekkel haladnak az ingerküszöbe felé. Látom a szemében. Édes istenem, nézz le reám. Kicsi, törekeny emberke vagyok, kicsi bűnökkel, kicsi szívembe nem férnek nagy örömök és nagy ingerküszöbök, kicsi testemen semmiféle bikaszerű nem található, s ha kicsi agyamba befészkelni magát egy kicsi őrület, az végképp ottmarad, édes kicsi istenem, légy szíves, mondd meg az angyalkának, hogy hozzon nekem ólomkatonát és lufit, anyukámnak pesszárriumot, apukámnak impotenciát, s mindezeket még születésem előtt, ha lehetne...

– Szeretem magát.

Végzetszag. Jolánka letépte magáról a pongyolát, kettéhasított hálóingének szárnyai szétlebbentek, a jobb felőli jobbra, a bal felőli balra, majd ügyes kis csonkját vésszes gyorsasággal befészkelte az ölembe – nos, megindult a lecsó. Tulajdonképpen omlott. Ennek a zuhatagnak nem volt érzelmi töltete, nem fakadt sem szerelemből, sem gyűlöletből, egyszerűen csak a torkomból fakadt, lávaszerű bőséggel, s hogy a baj ne jöjjön egyedül, patkányirtó gázokat szabadított fel bennem, ami vajmi kevés sikerrel járult hozzá a bensőséges hokedli-hangulat kialakításához. Csüggetegen néztem Jolánkára, a korai magömlésben szenvedők fátyolos tekintetével, ám a hajadon nem visított, nem verte magát a konyhapadlóhoz, csak nézett, reménykedően, bensőségesen, könyörögve. Miközben hálóingén lusta csermelyként vonult lefele a hányadék, megadtam magam sorsomnak. Mózes intelmeit elsöpörték a kéjtől meglovagolt ingerküszöbök.

Mondtam, hogy saját Megváltóm van? Itt lóg közepén. Azazhogy biztosan itt lóg közepén, noha a sötétben most éppen nem látható. Világosságban viszont sokat nézgettem, igen finom nubukcipőt viselt. Kérdés, hogy a sötétben is ugyanazt a lábbelit hordja-e, persze ez most teljesen mindegy, csak éppen eszembe jutott, merthogy a sötétségben képtelenség volna megállapítani: elméletileg a kitapogatás volna az egyetlen járható út, de csak elméletileg, mert gyakorlatilag ez az egyetlen út sem járható, legalábbis számomra. Amikor a sötét egyesül a csenddel és a semmivel, s emellett elveszted azt a képességedet, hogy kitapogass egy nubukcipőt, amely a saját, különbejárátú Megváltód lábán feszül, mindez együttvéve körülbelül olyan érzetet kelt, mint amikor ellenségednek levágod a fejét, két karját és két lábát, s az imígyen hatfele osztott testet eltemeted hat megyében, minekutána az illető másnap kopog az ajtódon, és azt mondja: „Szervusz, tátá, jól vagy?”

Csökkentkéim, jól vagyok. Egy kicsit sötét van ugyan, de ez egyáltalán nem számít. A hit ugyanis sötétben is pontosan olyan és annyi, mint világosságban, noha sötétben egy árnyalattal mintha... Na jó, ezt most hagyjuk pihenni. A Megváltó az én boldogságomért áldozta fel magát. Ezt a gesztust csak az Úr szárnyalta túl, aki megbocsátott Jóbnak. Hát, kérem szépen, ez melléfogás volt. Magyarázat: egyesek szerint a bajt Ádám hozta ránk. Ez nem igaz. Az eredendő bűn egy évezredekig tartó láncreakció, amelynek egyik csúcspontja Jób. Ez az úr azt állította, hogy nem csókolt kezet önmagának soha. Csakhogy: Jóbot senki sem vádolta azzal, hogy kezet csókolt volna önmagának, s ha ő mégis kijelenti, hogy sosem csókolt kezet önmagának, ez azt jelenti, hogy bizony kezet csókolt önmagának, sőt sűrű csókokkal borította el saját kezét, horribile dictu, talán nemcsak az egyik kezét, hanem mindkét kezét (lehet, hogy a lábát is?), valószínűnek látszik, hogy a vállánál kezdte a csókolást, le egészen a csuklójáig, aztán sorba vette az ujjait – nos, ez nem paráznság, önfertőzés vagy excentricitás, még csak exhibicionizmus sem, hanem egyszerűen politika. Cökkentkéim, ez egyáltalán nem nektek való, én most párbeszédet folytatok a Megváltómmal, szóval tűnés! Jób száznegyven évet élt, volt neki tizennégyezer juha, hater ezer tevéje, ezer igásókra és ezer szamara. Ezzel szemben nekem nincs juhom, tevéim, igásökröm és szamaram, viszont van önvizsgálatom, ez volt az én egyetlen szellemi javam, amelyet magaménak tudhatok. S még ebben is ott ácsingóznak a kérdőjelek, vagyis hogy bűnös vagyok-e a Te törvényeid szerint, Uram, hogy a világi hatóság a Te nevedben csapott le reám?! Nem paráználkodtam más ember feleségével, vagy atyámnak feleségével, vagy leánytestvéremmel, vagy nagynénémel, nem közösültem sem férfiakkal, sem barmokkal (a tyúkokat miért nem említéd, Uram?), csak Jolánkával szeretkeztem egy kicsikét, azaz ő szeretkezett velem, és felfedte az ő szemérmét, minekutána felfedte az én szemérmemet is, ahány szemérem volt akkor a konyhában, egytől egyig fel volt fedve, és belátom, hogy mindez méltatlan pozícióban történt, egy konyhai hokedli lévén a nyoszolyánk. És nyoszolyóasszonyok nem sürgölődtek körülöttünk, hiszen nem volt lakodalom, csak egy hétköznapi egymásra találás a kékre festett lámpaernyő alatt. És Jolánka sem vétkezett ellened, Uram, nem járult ő egy baromhoz sem, hogy az meghágja őt, Jolánka csak hozzám járult, az én kezemet csókolta, miközben téged imádozott, utána elénekeltük a Tavasz szél vizet áraszt, virágom, virágom... című népdalt, Jolánka vitte a szólamot, én csak terceltem hozzá. Jóbot szent embernek tartja a bibliai közvélemény, engem közszemérem elleni büntett elkövetőjeként tart számon a világi hatóság. A szent embert megpróbáltatásokkal sújtottad, Uram: elvetted gyermekei életét és fékéllyel borítottad be testét, a talpától a feje tetejéig, de Jób nem vesztette el a hitét tebenned. Tőled csak annyit kért, hogy legalább addig fordítsd el róla tekintetedet, amíg a nyálát lenyeli. Vajon az én hitetlenségemet hogyan lehetne próbára tenni, Uram? Meg tudnád-e tenni, hogy addig fordítsd el rólam fényes tekintetedet, amíg egymilliószor lenyelem a nyálamat? Ez számomra száznegyven év volna, Neked csak egy röpké pillanat. Engem egy csóré vénasszonnyal büntettél, üres falakkal, orvosszakértőkkel, bírakkal és csenddel, ráadásul adtál nekem egy saját Megváltót, aki elfelejtett feltámadni. Tévednék, Uram? Mégiscsak szent ember volt az a Jób? Hiszen megölted tíz gyermekét, hogy próbára tedd a hitét. Többé egy emberhit mint tíz emberélet? Akkor mennyit ér az én hitetlenségem? Ér-e annyit, mint az én egyetlen életem, vagy többé annál? Itt a földön, Uram, még a Kánaán is a fertelmes bűnök hajléka lett. Az embertelen törvényeket a Te nevedben szabják meg, a büntetéseket a Te nevedben hajtják végre, a bűnöket is a Te nevedben követik el, csak még nem tudnak róla.

A hitetlenek egyenrangúak lettek a hitben élőkkel, a bűnösök a büntelennel, a Megváltó az emberrel. Igaz volna, hogy odafönt cinkosok vagytok mindahányan? És mondtam, hogy idelent lecsó az egész? Lecsó az egész, Uram, egy jó marék isteni hányadék.

Szervusz, Főbíró! Hogy vagy? S őnagysága? A gyerekek? Hát, én csak itt né. A négy fal, tudod? És a közszemérem. Emlékszel? Te ott ültél, deréktól felfele, ápolt kezeiddel csapkodtad a szent asztalt, s miközben harsogtál valami okosat, én nem téged néztelek, hanem a mellettem állót, a fehérköpenyes gizigézát; kéz a kézben álltunk előtted, atyám, azazhogy ő fogta a kezem, a fehérköpenyes szaki, és micsoda zengés, zúgás, visszafojtott ricsaj hömpölygött a hátam mögött, halál-banyák és buzi-huszárok várták a verdiktet. Csupa Júdás; a Péterek, Pálok, Lukácsok és Márkok megint csak házon kívül voltak. És mégis kegyelmet adtál, te tiszta lélek, biztosan úgy érezted, hogy kegyelmet gyakorolsz, te fennkölt deréktól felfele-ember, csakhogy nincs ajtóm, egyetlen falra sem vágtak ajtót, nem tudok tovább ajtó nélkül bűnhődni el nem követett bűneimért, hozzád imádkozom, Főbíró atyám, vezérem, hajnalcsillagom, lennék a kipárolgásod, húgyod, budidban a víz, fogadj el ekcémának, leprának, talpad nyomának, faladon mászó poloskának, bárminek, akárminek, csak ajtót, ajtót, ajtót vágjatok a falba, délire, északira, nyugatira, még a keletire is elfogadom, tovább nem tudom, nem tudom, nem tudom... Szétmorzsolnám a szívemet, beleharapnék a tudómba, csak ez a hülye test, az én rothadó testem semmire sem jó; miért van felül a fej, a fogazat, s ki rejtette el bensőmben a tépni, zúzni, rágszálni való ocsmányságokat: a szívet, tüdőt, májat, vesét, epét, beleket? Tudod, mi vagy te, Főbíró atyám? Szemérmes furunkulus a törvény valagán. Te mondtad: a szemérem ösztönszerű tartózkodás az illemben ütköző, különösen a nemi étellel kapcsolatos dolgokban. Jaj, de kerekded kicsi mondat. Csupa báj, kellem és huncutság, arra jó, hogy ösztöneinkre és holmi hülye szokásokra bízva erkölcsünket. Az én erkölcsömet. Hadd lám, mondta a fehér köpenyes, az erkölcs-szaki, hadd lám, milyen az az ember, aki nem ismeri el az ösztönöket, megveti a szokásokat, ócsárolja a közerkölcsöt, a közillemet, a közjúdásokat, a közringyókat, a közbuzikat és a közbírákat? És bejött a cellámba, és azt mondta: „Na, mutassa, maga Casanova!” Mit csinálhattam volna? Töpörtyű formát vettem fel, s a priccsemre görnyedve behúzódtam a sarokba. Ejnye, te kis furfangos zsidó – mondta –, hát nem akarsz? Nem akarok, mondtam, most éppen nem akarok. Felcsillant a szeme. Ezek a szakik akkor lendülnek igazán formába, amikor nem sikerül nekik valami. Szaladjunk körbe-körbe, mondta, s ha utolérlek, akkor dáméválsz. Főbíró úr, testvérem a bűnben, bűntudatban, bűnbocsánatban és büntelenségben, volt-e alkalmad nyeszlett fatarók csillogó szemében felfedezni a végítéletet? Az én végítéletem a saját, különbejárátú cellámban üldözött a fal mellett körbe-körbe, s amikor leültem sírni, ölbe kapott a saját priccsemen, és arra kényszerített, hogy minduntalan a szeme közé nézzek, miközben azt kellett sóhajtanom, hogy „szépségem, te!” Ezek után betaszított egy női cellába, ahol kiéhezett némberek heverésztek testükre penészedett gönceikben, gyerek- és anyagyilkos Lombrózó-banyák; itt aztán egyszer s mindenkorra megtanultam, hogy miért kell hinni Isten átkainak, aki idejekorán figyelmeztetett: ne vessem meg az ő rendeléseit, és az én lelkem ne utálja meg az ő végzéseit, mert rettenetességeket bocsát rám, szárazbetegséget és forróházat, amelyek szemeket égetnek és lelket epesztenek. És jött a Szent Bertalan éjszakája, és szárazbetegségben és forróházban menekültem a vaságyak alá, és kiégték a szemeim, amikor a sárkány-banyák szétosztottak maguk között,

mindenki kapott belőlem egy falatocskát, és hogy a gyomruk nem tudta megemészteni száraz, elfonnyadt húsomat, kiokádtak magukból, és újra ott voltam a saját cellámban, a fehér köpenyes szaki ragyogó szemmel nézett reám, és azt mondta: „És most dáméválsz?”

Turbékoltunk. Először mindig Jolánka turbékolt, utána rögtön én is. És mégsem volt felhőtlen ez a testre szabott frigy. Az egyházi áldás hiánya is befolyásolhatta a dolgot, de csak mértékletesen. A konfliktushelyzeteket nem a nézetkülönbségek okozták, hanem a keskeny ajtónyílások. Amikor be akartam menni a szobába, ő akkor mászott ki. Amikor ki akartam jönni a konyhába, ő akkor mászott be. Rendszerint a küszöbön gabalyodtunk össze, amit egy ideig humorosan fogtunk fel, csakhogy a csontok érzéketlenek a humorra, s amikor Jolánka szökdécselő lába hajszálpontos következtességgel mindig a sípcsontomat találta el, hosszan, megrendülve horkantottam. Ezt is élveztük egy ideig, Jolánka valamivel önfeledtebben, mint én. Arámnak annyira tetszett ez a játék, hogy néha előzetes bejelentés nélkül hozzám somfordált és belém rúgott. Igen jól telt az idő. Aztán észrevettem, hogy egyre nehezebben tudok lábon maradni, sokkal kényelmesebbnek tűnt négykézlábra ereszkedve közlekedni a lakásban. Az ajtónyílásban nem gabalyodtunk össze, szép, tempós mozdulatokkal elmásztunk egymás mellett, s noha a horkantások elmaradtak, Jolánkától mindennap megkaptam a köménymagos levest; ahogy az asztal alatt kuporogtunk a tányér fölé hajolva, mintha szótlanabb lett volna, mint kezdetben, pedig csak nekem lett volna okom megorrolni rá, ugyanis az a gyönyörű kicsi masni, az én piros masnicskám soha többé nem került elő. Amikor említést tettem a dologról, csodálkozva nézett rám, mint aki nem érti, miről van szó. Gyanítottam, hogy a masnicskát néha felkötö a csonkjára, úgyhogy állandóan utána másztam. Ez újabb konfliktushelyzeteket teremtett. Valószínűnek tartottam, hogy Jolánka néha egyedül szeretett volna maradni a csonkjával és a masnicskával, ugyanis változtatott a hallgatólagosan elfogadott közlekedési szabályokon, azaz galoppban vágatott fel-alá, hátha nem érem utol. Próbáltam megértetni vele, hogy jobb házakban nem szoktak galoppozni, ezzel szemben igen célirányos volna átértni a poroszkálásra, azaz, ha egyoldalú lábaival egyszerre lépve, lassan, egyenletes ütemben haladna. Ebben sikerült megállapodásra jutni, noha amikor a nemlétező jobb hátsó lábával kellett volna előrelépnie, mindig határozatlan volt, kénytelen voltam elnézni, hogy a poroszkálásba becsempésszen egy-két figurát a kétnegyedes ütemű gyors ugrótáncból. A masnicskám viszont végleg feledésbe merült.

Újjászervezett, közös életvitelünket, az egymásra találás boldogságos érzetét, sajnos, elháríthatatlannak tűnő akadályok korlátozták. Ez főleg akkor derült ki, amikor Jolánka feje beszorult az ajtóba. Felmerült ugyanis az a közös gondolat, hogy délutánként igen hasznos volna kimászni az udvarra, a friss levegőn való mászkálgatás nemcsak a fizikai, hanem A SZELLEMI LEÉPÜLÉS MEGAKADÁLYOZÁSÁNAK EGYIK HATHATÓS eszköze. Ehhez viszont ki kellett hogy vágjak az udvarra vezető ajtóból egy négyszög alakú részt, ami egy libbenő ajtócskával ellátva igencsak használhatónak ígérkezett a ki- és bemászkáláshoz. Gyatra technikai képzettségemet már-már meghaladta a ragyogó elképzelés sikeres kivitelezése, aztán mégiscsak elérkezett a sikerélmény pillanata: a négyszög alakú rés valóban négyszög alakúra sikeredett, a libbenőcskét még nem szereltem fel, de a főpróbára így is sor kerülhetett. Jolánka ragyogott. Határozottan állítom, hogy a jóérzésű emberek, a fennkölt lelkek, egyszerűen a magunkfélék sajátos módon nyilvánítják ki boldogságérzetüket. Ezt abból mértem le,

hogy Jolánka nem galoppozott az ajtóhoz, hanem csendesen odaporoszkált, majd a céltudatos emberekre annyira jellemző határozottsággal hirtelen átdugta fejét a nyíláson. Azaz, átdugta a fél fejét a nyíláson.

– Nem kicsi ez? – kérdezte nyöszörögve.

– Dehogy kicsi, szentem – rikkantottam boldogan, és taszítottam egyet a fenékén.

Ezzel csak annyit értem el, hogy a fél feje mellé kitúródott az egyik füle is, a másik füle viszont bent maradt a konyhában. Ekkor fogalmazódott meg bennem az a tétel, miszerint egy féllábú vagy egy félfülű nő lelke pontosan olyan, mint egy kétfülű, azaz egy kétlábú nő lelke. Mély. Ez a mélység arra jó, hogy ami bekerül a feneketlen bugyrokba, gyökeret ereszt. Ez nem baj. Az a baj, hogy dolgozik. Néha tudatosan, legtöbbször ösztönösen. Ez utóbbinak véltem azt a szemet düllesztő, a bal láb rapszodikus vonaglásával kísért ordítást, amely felhangzott az ajtó négyzet alakú részében. És akkor fedték fel ocsmány arcukat azok az elháríthatatlanoknak tűnő gonosz korlátok, amelyek egymásra találásunk boldogságos érzetét nem engedték teljes szépségében kibontakozni. Ezúttal nemcsak áttételes értelemben, hanem de facto is. Azt hiszem, említést tettem már arról, hogy mennyire utálok, amikor két alternatíva elé állít az élet. A gyakorlat viszont azt bizonyítja, hogy néha egyetlen alternatíva is soknak bizonyul. Most például úgy döntöttem, hogy levágom Jolánka fülét. Az élet ezúttal megkímélt a dilemmától, azazhogy két, egymást kizáró lehetőség között kényszerüljek választani. Természetesen Jolánkának a konyha felőli fülére gondoltam, amelyik a kimászási manőver folyamán, kideríthetetlen okok miatt hátramaradt. Lehet, hogy az ajtóba vágott nyílás sikeredett szűkre, de az a feltételezés sem vethető el, hogy ez a füle nagyobb volt, mint a másik füle. Persze, a jólneveltség arra ösztökélt, hogy a dolgot előbb tanácskozzam meg az érintettel. Ennek elméletileg semmilyen akadálya nem volt, először én szóltam volna, aztán ő szólt volna, s ha még mindig nem jutottunk volna közös nevezőre, akkor még egyszer szóltam volna. És ennyi. Csakhogy milyen az élet? Az élet, kérem szépen olyan, hogy néha még egy egyszerű eszmeceserét sem lehet tisztességesen lebonyolítani, noha Jolánka egyik füle egyelőre még a rendelkezésemre állt, mint befogadó tényező, a szájából viszont egyfolytában vonítás szakadt elő. Ilyen körülmények között az eszmeceserére nem kerülhetett sor. Éppen egy megfelelő alkalmazhatóság után néztem, hogy a boldogságunkat akadályozó, immár feleslegessé vált fültől, közös megállapodásunk értelmében megszabaduljunk, amikor arra lettem figyelmes, hogy hirtelen megszűnt a vonítás, viszont felhangzott egy erőteljes vakkantás, s ezzel egy időben Jolánka a fonott kalácshoz hasonlító testformát próbált felvenni, ide-oda tekeredett az ezúttal valóban szűknek bizonyult térben, olyan cseles gyakorlatokat végzett, hogy már-már azt hittem, tengerészbogot köt önmagára, amikor valami csoda folytán visszatúródott az udvaron járt füle a konyhába, kiszorult fél feje is megjelent körünkben, valamivel elhasználtabb állapotban, mint annak előtte, de ez egyáltalán nem zavart senkit, inkább az a kérdés izgatott, hogy enyhén lilás füle vajon mennyi ideig marad ilyen csüggeteg, mondhatnám azt is, hogy lompos, azaz kullogó. Közben egy sötétszürke, véres szemű kutya belógatta fejét a lyukon, és irtózatos dühvel vakkantott be a konyhába.

Másnap akkora lyukat vágtam az ajtóba, hogy nyugodtan kimászhattunk rajta. Előbb Jolánka mászott ki, utána én is. Vakkantva indultunk útnak, szorosan egymás mögött, s alig másztunk ki az udvarról, a sötétszürke, véres szemű dög a nyomunkba szegődött, egyre közelebb jött, már érezni véltem leheletét a fenekemen, azt hittem, megőrülök a félelemtől, heréim búzaszemnyire zsugorodtak, és nem lévén más alterna-

tíva, elkezdtem csaholni. Legnagyobb csodálkozásomra Jolánka vidáman visszacsaholt. És akkor füttyentett a rendőr. Jolánka galoppra váltott, és a véres szeművel a nyomában eliramodott a helyszínről. A rendőr mondott valamit, de az emberi szó valahogy nem tudott megtelepedni az agyamban, én csak csaholtam, csaholtam és csaholtam...

Vissza, vissza, vissza...!

A türelmetlen, parancsszerű suttogás nem tőlem ered, ennél sokkal értékeőbb gondolatokat próbáltam hangosan kimondani, de nem hallatszott semmi. A fülemmel nem lehet baj, hiszen van fülem, igaz, hogy nem tudom kitapogatni, mert a kezem valamilyen csoda folytán átmegegy a fülemben is, nemcsak a nubukcipőn van bármi egyeben. Látni viszont ragyogóan látok. Most például a keletre néző falnál állok, az ablak előtt, és nézem a szemközti ház ablakkeretében ücsörgő csóré vénasszonyt. Integet. Időtlen idők óta integet, de sosem integettem vissza neki, mert nem voltam hajlandó lereagálni a külvilágból érkezett jeleket. Most azonban kénytelen vagyok kivéltet tenni, s egyáltalán nem kell erőszakot tennem önmagamon, egyszerűen nem tudom levenni a szememet az integető vénasszonyról, aki ezúttal nem a kezével integet, hanem egy piros masnival, az én piros masnicskámmal. Aztán abbahagyja az integetést, valahogy feltornássza magát az ablakba, hogy teljes testhosszban megmutassa magát nekem, egyetlen jó lábán próbálja egyensúlyban tartani aszott testét, a csonkocskát már nem látom, elfonnyadhatott az idők folyamán, hatalmas emlői ráncos zacskókként omlanak puffadt hasára.

Vissza, vissza, vissza...! Az én különbejáratú Megváltóm egyre türelmetlenebbül szólongat valakit, lehet, hogy engem, vagyis hát ki mást, mint engem, felnézek rá, most nézek először az arcára, igen, ettől féltem, csak sosem mertem kimondani, még a gondolatot is elhessegettem, hogy az én arcomra nézek, az én nyakamra szorul a villanydrót, az én fejem búslakodik ott a magasban, én magam vagyok a hulla, én magam vagyok magam. Megindulok magam felé, áthaladok a nubukcipőn, felvonszolómagam a lábakon, a testemen, s megtelepszem ismét önmagamban. S ha azt hinnétek, csökkenték, hogy ez az elmúlás, nézzetek ki az ablakon. Jolánka most is integet nekem.